

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАУКОВИЙ ЦЕНТР АЕРОКОСМІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ЗЕМЛІ ІНСТИТУТУ ГЕОЛОГІЧНИХ НАУК
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України»

член-кореспондент НАН України

М. Попов
Михайло ПОПОВ

«07» серпня 2022 р.

Затверджено вченою радою

ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень
Землі ІГН НАН України»

протокол № 7 від «02» серпня 2022 року

введено в дію наказом директора Центру від
04.08.2022 № 89

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок відрахування, переривання навчання,
поновлення, переведення та надання академічної відпустки
особам, які навчаються в аспірантурі**

у ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України»

КИЇВ 2022

I. Загальні положення

1. Це Положення регулює питання відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які здобувають вищу освіту на третьому освітньо-науковому рівні, та надання їм академічної відпустки в аспірантурі Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» (далі – Центр).

2. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

академічна відпустка – перерва у навчанні, у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання здобувачем вищої освіти освітньої (наукової) програми з передбачених цим положенням підстав;

відрахування – припинення статусу здобувача вищої освіти, прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту;

переведення – зміна здобувачем вищої освіти закладу освіти та/або спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації, освітньої (наукової) програми), та/або форми здобуття освіти, та/або джерел фінансування без припинення статусу здобувача вищої освіти зі зміною відповідних прав та обов'язків;

переривання навчання – призупинення виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану або індивідуального плану наукової роботи у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої (наукової) програми, з частковим призупиненням прав та обов'язків здобувача вищої освіти;

поновлення – відновлення статусу здобувача вищої освіти, повного обсягу прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту.

II. Відрахування здобувачів вищої освіти

3. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти (аспірантів та докторантів)

1) завершення навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою;

2) власне бажання;

3) переведення до іншого закладу освіти;

4) невиконання індивідуального навчального плану або індивідуального плану наукової роботи в обсязі та/або строках, визначених положенням про організацію освітнього процесу в Центрі;

5) порушення умов договору (контракту), укладеного між Центром та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу;

6) порушення академічної доброчесності;

7) інші випадки, передбачені законом.

4. Вичерпний перелік обставин, що вважаються невиконанням індивідуального навчального плану, визначається положенням про організацію

освітнього процесу в Центрі, із дотриманням сукупності таких вимог:

1) факт невиконання індивідуального навчального плану встановлюється винятково за результатами семестрового контролю або атестації здобувачів вищої освіти;

2) пропуск навчальних занять, якщо він не призводить до отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки за результатами семестрового контролю, не може вважатися невиконанням індивідуального навчального плану;

3) відрахування у зв'язку із отриманням незадовільної оцінки під час семестрових контрольних заходів можливе лише за умов, якщо здобувачеві вищої освіти було надано можливість:

покращення результатів оцінювання незалежно від кількості отриманих незадовільних оцінок і здобувач у встановлений строк не скористався такою можливістю або за результатами повторного оцінювання отримав незадовільну оцінку;

оскарження у встановленому Центром порядку рішення, дії або бездіяльності педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, посадових осіб (представників адміністрації) Центру щодо організації і проведення семестрового контролю і здобувач у встановлений строк не скористався такою можливістю або його скаргу було відхилено;

переривання навчання і здобувач у встановлений строк не скористався такою можливістю;

4) здобувача вищої освіти не може бути відраховано, якщо невиконання ним індивідуального навчального плану сталося з вини (є результатом умисних дій або грубої необережності) Центру, що встановлено комісією Центру за участю представників органів студентського самоврядування відповідно до положення про організацію освітнього процесу в Центрі.

5. Порухнення здобувачем вищої освіти вимог Статуту або правил внутрішнього розпорядку Центру, вимог з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, встановлених відповідними правилами та інструкціями, що затверджені у Центрі, може бути підставою для відрахування за умови визначення таких підстав у договорі (контракті) після вичерпання інших засобів впливу (або неможливості їх застосування) лише в порядку, визначеному правилами внутрішнього розпорядку Центру, відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

6. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Центру рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

7. Відрахування в порядку притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до положення про провадження освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні в Центрі, положення про академічну доброчесність в Центрі в частині їхньої відповідальності, із дотриманням сукупності таких вимог:

1) відрахування здобувача вищої освіти як вид академічної

відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності визначено законом або внутрішніми положеннями Центру, затвердженими Вченою радою Центру та погодженими органами студентського самоврядування (радою молодих вчених) для аспірантів та докторантів;

2) факт порушення академічної доброчесності здобувачем освіти виявлено та встановлено відповідно до порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, прописаного в Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти третього рівня;

3) дотримано передбачені законом права особи, щодо якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

8. Директор Центру відраховує зі складу здобувачів вищої освіти (аспірантів та докторантів) за погодженням з:

науковим товариством аспірантів (радою молодих вчених) – для аспірантів та докторантів;

первинною профспілковою організацією – для осіб, які є членами профспілки.

9. У разі відрахування здобувачів вищої освіти відповідно до підпунктів 1-3 пункту 4 цього розділу погодження наукового товариства аспірантів (ради молодих вчених) та первинної профспілкової організації не вимагається.

III. Поновлення до складу здобувачів вищої освіти

10. Поновленими до складу здобувачів вищої освіти можуть бути особи, відраховані до завершення навчання за освітньою (науковою) програмою.

Здобувачі вищої освіти, яким було надано академічну відпустку, поновлюють навчання шляхом допуску до освітнього процесу.

11. Поновлення здійснюється незалежно від причини відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття освіти, спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації, освітньої програми) та галузі знань, типу програми, джерел фінансування, форми власності, сфери управління закладу освіти з урахуванням здатності претендента успішно виконувати освітню програму.

12. Поновлення може здійснюватися на освітні (наукові) програми того самого рівня на такий самий або нижчий курс (рік навчання), або на освітні програми нижчого рівня вищої освіти чи програми фахової передвищої освіти.

13. Поновлення до складу здобувачів вищої освіти здійснюється в межах ліцензованого обсягу закладу освіти. Перевищення ліцензованого обсягу можливе у виняткових випадках за попереднім дозволом органу ліцензування.

14. Умовами поновлення можуть бути попередня ліквідація академічної різниці (не більше 10 кредитів ЄКТС), включення до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти певних обов'язкових дисциплін та/або певного обсягу вибіркового дисциплін освітньої програми, проходження певних форм та/або етапів атестації здобувачів вищої освіти.

Порядок перезарахування результатів навчання (кредитів, дисциплін) та поновлення до складу здобувачів вищої освіти визначається в положенні про

організацію освітнього процесу закладу освіти.

15. При поновленні здобувачів вищої освіти на іншу спеціальність (предметну спеціальність, спеціалізацію) до того самого або іншого закладу вищої освіти, а також при поновленні з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності обов'язковим є виконання вимог до вступників (вступних випробувань), визначеними відповідною цій освітній програмі конкурсною пропозицією в рік набору на неї або в один із наступних років не пізніше подання особою заяви про поновлення.

16. Поновлені до складу здобувачів вищої освіти мають право на зарахування (переведення) на вакантне місце державного (регіонального) замовлення у порядку, встановленому НАН України.

IV. Переведення здобувачів вищої освіти

17. Здобувачі вищої освіти можуть бути переведені з:
одного закладу освіти України до іншого закладу освіти України;
однієї спеціальності (спеціалізації, освітньої (наукової) програми) на іншу;

однієї форми здобуття освіти на іншу;
одного джерела фінансування на інше.

18. Переведення здійснюється на спеціальності (предметні спеціальності, спеціалізації, освітні (наукові) програми) того самого рівня, а також на такий самий або нижчий курс (рік навчання).

19. Переведення здобувачів вищої освіти здійснюється в межах ліцензованого обсягу Центру.

20. Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу освіти до іншого закладу освіти здійснюється за погодженням керівників обох закладів освіти.

Здобувач вищої освіти, який бажає перевестись до іншого закладу освіти, подає на ім'я директора Центру, де він навчається, заяву про переведення і, одержавши його письмову згоду, звертається з цією заявою до керівника того закладу освіти, до якого він бажає перевестись, та додає копію документа, що містить інформацію про здобуті результати навчання.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних та/ або юридичних осіб, можуть бути переведені за згодою особи, яка замовляє платну освітню послугу.

Заяву про переведення має бути розглянуто у закладі освіти протягом двох тижнів і заявникові повідомлено умови переведення на навчання або причину відмови.

У разі позитивного висновку за результатами розгляду заяви і виконання умов переведення керівник закладу освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до Центру, де він навчався раніше, направляє запит щодо одержання/передачі його особової справи.

21. Директор Центру, отримавши запит, видає в тижневий термін наказ про відрахування здобувача вищої освіти у зв'язку з його переведенням, впродовж десяти робочих днів надсилає особову справу та вносить відповідну інформацію до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Керівник закладу освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування та вносить відповідну інформацію до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

22. Здобувач вищої освіти, який переводиться до закладу освіти, має право на зарахування (переведення) на конкурсних засадах на вакантне місце державного (регіонального) замовлення в порядку, встановленому закладом освіти.

У разі відмови в акредитації освітньої програми, яка раніше не отримувала акредитацію, або у разі закінчення дії сертифікату (рішення) про акредитацію освітньої програми та неотримання нового рішення про акредитацію освітньої програми, здобувачі вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, мають право на переведення до іншого закладу освіти, в якому відповідна освітня програма акредитована, для завершення навчання за кошти державного (місцевого) бюджету у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 927.

V. Переривання навчання здобувачів вищої освіти та надання їм академічної відпустки

23. Здобувачам вищої освіти, які перервали навчання, надається академічна відпустка. Особи, яким надано академічну відпустку, не відраховуються з числа здобувачів вищої освіти та зберігають окремі права здобувача вищої освіти відповідно до законодавства та положення про організацію освітнього процесу в Центрі.

24. Здобувачам вищої освіти можуть надаватися академічні відпустки з таких підстав:

академічна відпустка за станом здоров'я – перерва у навчанні, право на яку здобувач вищої освіти отримує у разі зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребують тривалого відновлювального лікування, загостреннями хронічних захворювань або частими захворюваннями (понад один місяць впродовж півріччя), анатомічними дефектами, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;

академічна відпустка у зв'язку з участю в програмах академічної мобільності – перерва у навчанні, що надається учаснику академічної мобільності відповідно до Положення про реалізацію права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579, якщо навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) унеможливує виконання індивідуального навчального плану (індивідуального плану наукової роботи);

академічна відпустка у зв'язку з військовою службою – перерва у навчанні, право на яку здобувач вищої освіти отримує у разі його мобілізації (військової служби за призовом в особливий період), призову на строкову військовою службу, вступу на військовою службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військовою службу за контрактом відповідно до законодавства;

академічна відпустка у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;

академічна відпустка на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, – перерва у навчанні, яка може надаватись аспіранту або докторанту, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами);

академічна відпустка за сімейними та іншими особистими обставинами – перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає Центр та яка надається здобувачу вищої освіти на підставі його мотивованої заяви;

відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а у разі, коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду, – до досягнення дитиною шестирічного віку, що надаються відповідно до закону.

25. Надання академічної відпустки оформлюється наказом директора Центру із зазначенням підстави для надання академічної відпустки та її термінів.

26. Академічна відпустка за станом здоров'я надається здобувачу вищої освіти на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії (далі – ЛКК) закладу охорони здоров'я (далі – ЗОЗ), який провадить медичне обслуговування здобувача вищої освіти (на первинному, вторинному або третинному рівні надання допомоги) або співпрацює з надавачем первинної медичної допомоги (далі – ПМД), який здійснює медичне обслуговування здобувача вищої освіти. Академічна відпустка здобувачам вищої освіти з числа іноземців може надаватись на підставі легалізованої медичної довідки, отриманої в іноземній державі, яка подається до закладу освіти разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою.

Якщо хворий здобувач вищої освіти через свій стан і віддаленість від ЗОЗ, який провадить медичне обслуговування здобувачів вищої освіти, не має змоги туди звернутися, він може звернутися за медичною допомогою до територіального ЗОЗ і після закінчення лікування отримати виписку з історії хвороби для подання її до ЛКК ЗОЗ, який провадить медичне обслуговування здобувачів вищої освіти.

27. Для прийняття лікарями експертного рішення та надання висновку до ЛКК подаються запит із закладу освіти, детальна виписка з історії хвороби від ЗОЗ або надавача ПМД, де здійснюється медичне обслуговування здобувача вищої освіти, і проводиться його повне медичне обстеження. Під час

експертного вирішення питання про необхідність надання академічної відпустки за станом здоров'я враховуються: строки тимчасової втрати працездатності (більше одного місяця впродовж півріччя); специфіка освітнього процесу; можливість погіршення здоров'я (перехід гострого захворювання в хронічне, настання інвалідності), якщо здобувач вищої освіти продовжуватиме навчання.

28. Для вирішення питання про поновлення на навчання здобувача вищої освіти, у якого завершується термін академічної відпустки за станом здоров'я, здобувач вищої освіти повинен пройти комплексне медичне обстеження у надавача ПМД, де здійснюється медичне обслуговування здобувача вищої освіти та, у випадку спостереження за пацієнтом під час академічної відпустки в іншому ЗОЗ, подати зазначеному надавачу ПМД довідку про стан здоров'я із ЗОЗ, який спостерігав за хворим під час академічної відпустки. На підставі цього здобувачу вищої освіти видається висновок ЛКК для подання його до закладу вищої освіти.

29. Допуск до навчання здобувачів вищої освіти, у яких завершився термін академічної відпустки, здійснюється наказом директора Центру на підставі заяви здобувача. У разі академічної відпустки за станом здоров'я до заяви додається висновок ЛКК.

Здобувачі вищої освіти, які до завершення терміну академічної відпустки не подали документи для допуску до навчання або документи для продовження терміну академічної відпустки, відраховуються із закладу освіти.

30. Усі суперечливі питання з приводу надання академічної відпустки розглядає керівництво Центру за участю наукового товариства аспірантів (ради молодих вчених).

VI. Прикінцеві положення

31. У Центрі процедура визнання результатів навчання, набутих шляхом неформальної та інформальної освіти регулюється окремим положенням.

Процедура визнання має передбачати такі обов'язкові етапи:

подання освітньої декларації з переліком результатів навчання та додавання до неї інших документів (матеріалів), які можуть прямо чи опосередковано засвідчувати наведену в ній інформацію;

формування комісії (призначення підрозділу), яка (який) визначає можливість визнання, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті;

проведення контрольних заходів для визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, набутих шляхом неформальної та інформальної освіти, може проводитись для здобувачів вищої освіти, зокрема у разі переведення, а також при поновленні до складу здобувачів вищої освіти.

32. Відрахованому здобувачу вищої освіти, який не завершив навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою, видається академічна довідка, зразок якої затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 25

січня 2021 року № 102, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 січня 2021 року за № 122/35744.

33. До академічної довідки не вноситься інформація про освітні компоненти, з яких здобувач вищої освіти отримав незадовільні оцінки. Здобувачам вищої освіти, які відраховані з першого курсу (року навчання) і не склали екзаменів і заліків, видають академічну довідку із записом, що здобувач заліків та екзаменів не складав.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з
наукової роботи, к.геол.н.

Ольга СЕДЛЕРОВА

Голова профспілки Центру,
к.т.н.

Микола ЛУБСЬКИЙ